

SEJM
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
IV kadencja
Prezes Rady Ministrów
RM 10-194-03

Druk nr 2292
Warszawa, 5 grudnia 2003 r.

Pan
Marek Borowski
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Na podstawie art. 118 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. przedstawiam Sejmowi Rzeczypospolitej Polskiej projekt ustawy

**- o zmianie ustawy o rehabilitacji
zawodowej i społecznej oraz
zatrudnianiu osób niepełnosprawnych.**

Ze względu na konieczność wejścia w życie ustawy z dniem 1 stycznia 2004 r. uprzejmie proszę Pana Marszałka o nadanie priorytetu pracom nad projektem ustawy.

W załączeniu przedstawiam także opinię dotyczącą zgodności proponowanych regulacji z prawem Unii Europejskiej.

Ponadto uprzejmie informuję, że do prezentowania stanowiska Rządu w tej sprawie w toku prac parlamentarnych został upoważniony Minister Finansów.

Z wyrazami szacunku

(-) Leszek Miller

U S T A W A

z dnia.....

**o zmianie ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób
niepełnosprawnych**

Art. 1. W ustawie z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. Nr 123, poz. 776, z późn. zm.¹⁾) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 10d ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Ośrodki ubiegające się o uzyskanie wpisu do rejestru ośrodków przyjmujących grupy turnusowe składają wniosek o wpis do rejestru do właściwego terytorialnie samorządu województwa, który po zaopiniowaniu wniosku, w terminie 30 dni od dnia jego wpływu przekazuje wniosek wojewodzie.”;

2) w art. 13 ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Osoba niepełnosprawna, która nie osiągnęła wieku emerytalnego, prowadząca działalność gospodarczą albo własne lub dzierżawione gospodarstwo rolne może otrzymać, ze środków Funduszu, dofinansowanie do wysokości 50% oprocentowania kredytu bankowego zaciągniętego na kontynuowanie tej działalności, jeżeli:

1)nie korzystała z pożyczki, o której mowa w art. 12 ust. 1, lub

2)taka pożyczka została spłacona albo w całości umorzona.”;

3) w art. 22 ust. 3 –5 otrzymują brzmienie:

„3. Kwota obniżenia, o której mowa w ust. 1, stanowi iloczyn wskaźnika wynagrodzeń niepełnosprawnych pracowników sprzedającego zaliczonych do znacznego lub umiarkowanego stopnia niepełnosprawności i wskaźnika udziału przychodów.

4. Wskaźnik wynagrodzeń niepełnosprawnych pracowników sprzedającego zaliczonych do znacznego lub umiarkowanego stopnia niepełnosprawności, o którym mowa w ust. 3, stanowi iloczyn współczynnika wynagrodzeń tych pracowników i liczby etatów odpowiadającej różnicy między rzeczywistym zatrudnieniem wszystkich pracowników niepełnosprawnych, a zatrudnieniem zapewniającym osiągnięcie wskaźnika zatrudnienia osób niepełnosprawnych w wysokości 6%.
 5. Współczynnik wynagrodzeń pracowników niepełnosprawnych zaliczonych do znacznego lub umiarkowanego stopnia niepełnosprawności, o którym mowa w ust. 4, stanowi iloraz sumy wynagrodzeń tych pracowników niepełnosprawnych – pomniejszonych o należne od nich składki na ubezpieczenia społeczne – i liczby pracowników niepełnosprawnych ogółem w przeliczeniu na pełny wymiar czasu pracy.”;
- 4) w art. 25 ust. 3a otrzymuje brzmienie:
- „3a. Fundusz finansuje u pracodawcy zatrudniającego co najmniej 25 pracowników w przeliczeniu na pełny wymiar czasu pracy, osiągającego wskaźnik zatrudnienia osób niepełnosprawnych ogółem w wysokości co najmniej 6%, w stosunku do zatrudnionych osób niepełnosprawnych:
- 1) zaliczonych do znacznego i umiarkowanego stopnia niepełnosprawności – część wynagrodzenia odpowiadającą należnej od pracownika składce na ubezpieczenie emerytalne oraz część kosztów osobowych pracodawcy odpowiadającą należnej od pracodawcy składce na ubezpieczenie emerytalne,
 - 2) zaliczonych do lekkiego stopnia niepełnosprawności – część kosztów osobowych pracodawcy odpowiadającą należnej składce na ubezpieczenie wypadkowe.”;
- 5) w art. 26a:

a) w ust. 1 wprowadzenie do wyliczenia otrzymuje brzmienie:

„Pracodawcy zatrudniającemu osoby niepełnosprawne, które nie osiągnęły wieku emerytalnego i zostały ujęte w ewidencji prowadzonej przez Fundusz, o której mowa w art. 26b ust. 1, przysługuje ze środków Funduszu miesięczne dofinansowanie do wynagrodzeń tych pracowników niepełnosprawnych, wypłacane raz na dwa miesiące, zwane dalej „miesięcznym dofinansowaniem”, w kwocie:”

b) po ust. 1 dodaje się ust. 1a w brzmieniu:

„1a. Miesięczne dofinansowanie nie przysługuje pracodawcy zatrudniającemu co najmniej 25 pracowników w przeliczeniu na pełny wymiar czasu pracy i nieosiągającemu wskaźnika zatrudnienia osób niepełnosprawnych w wysokości co najmniej 6%.”

c) ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Pracodawcy zatrudniającemu w przeliczeniu na pełny wymiar czasu pracy mniej niż 25 pracowników oraz pracodawcy zatrudniającemu co najmniej 25 pracowników w przeliczeniu na pełny wymiar czasu pracy i osiągającemu wskaźnik zatrudnienia osób niepełnosprawnych w wysokości co najmniej 6% przysługuje miesięczne dofinansowanie w wysokości:

1) 70% kwot, o których mowa w ust. 1,

2) 90% kwot, o których mowa w ust.1, w przypadku osób niepełnosprawnych, u których stwierdzono chorobę psychiczną, upośledzenie umysłowe lub epilepsję oraz pracowników niewidomych.”;

6) w art. 26b po ust. 1 dodaje się ust. 1a w brzmieniu:

„1a. Zatrudnienie i wskaźnik, o których mowa w art. 26a ust.1, 1a i 2, ustala się odpowiednio na zasadach określonych w art. 21 ust. 1 i 5 oraz art. 28 ust. 3.”;

7) w art. 26c:

a) ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Pracodawca, o którym mowa w art. 26a, składa Funduszowi:

- 1) miesięczne informacje o wynagrodzeniach, zatrudnieniu i stopniach niepełnosprawności pracowników niepełnosprawnych, z uwzględnieniem pracowników, u których stwierdzono chorobę psychiczną, upośledzenie umysłowe lub epilepsję oraz pracowników niewidomych – w terminie do 14 dnia miesiąca następującego po miesiącu, którego informacja dotyczy,
- 2) wniosek o wypłatę miesięcznego dofinansowania za dwa miesiące – w terminie do 14 dnia miesiąca następującego po miesiącach, których wniosek dotyczy.”,

b) po ust. 1 dodaje się ust. 1a w brzmieniu:

„1a. Informacje i wniosek, o których mowa w ust. 1, pracodawca przekazuje w formie dokumentu elektronicznego przez teletransmisję danych oraz pobiera drogą elektroniczną potwierdzenie wysłanej informacji lub wniosku.”,

c) po ust. 4 dodaje się ust. 4a i 4b w brzmieniu:

„4a. W przypadku niezgodnienia salda w terminie do końca miesiąca następującego po miesiącu złożenia wniosku o wypłatę miesięcznego dofinansowania, Fundusz wydaje decyzję o odmowie wypłaty tego dofinansowania.

4b. Od decyzji Funduszu, o której mowa w ust. 4a, służy odwołanie do ministra właściwego do spraw zabezpieczenia społecznego.”,

d) ust. 6 otrzymuje brzmienie:

„6. Minister właściwy do spraw zabezpieczenia społecznego określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowe warunki i tryb przekazywania oraz rozliczania miesięcznych dofinansowań, wzory informacji i wniosku, o których mowa w ust. 1, oraz rozliczenia, o którym mowa w ust. 5, tryb uzgodnienia salda, o którym mowa w ust. 4, a także warunki, jakie muszą spełniać pracodawcy przekazując dokumenty w formie elektronicznej przez teletransmisję danych, uwzględniając potrzebę zapewnienia jednolitych warunków niezbędnych dla prawidłowego przekazywania dokumentów.”;

8) w art. 31:

a) w ust. 1 pkt 2 otrzymuje brzmienie:

„2) opłat, z wyjątkiem opłaty skarbowej i opłat o charakterze sankcyjnym.”,

b) po ust. 4 dodaje się ust. 5 w brzmieniu:

„5. Wykaz opłat o charakterze sankcyjnym, o których mowa w ust. 1 pkt 2, określi, w drodze rozporządzenia, minister właściwy do spraw finansów publicznych w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw zabezpieczenia społecznego, uwzględniając charakter opłat podlegających wyłączeniu.”;

9) w art. 33 w ust. 2 pkt 5 otrzymuje brzmienie:

„5) ze środków pochodzących ze zbycia środków trwałych zakupionych ze środków funduszu, w części niezamortyzowanej.”;

10) w art. 35:

a) w ust. 1:

– pkt 1 otrzymuje brzmienie:

„1) opracowanie i realizacja wojewódzkich programów dotyczących wyrównywania szans osób niepełnosprawnych i przeciwdziałania ich wykluczeniu społecznemu oraz pomocy w realizacji zadań na rzecz zatrudniania osób niepełnosprawnych,”

– uchyla się pkt 2,

– pkt 5 otrzymuje brzmienie:

„5) dofinansowanie robót budowlanych w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane (Dz. U. z 2000 r. Nr 106, poz. 1126, z późn. zm.²⁾), dotyczących obiektów służących rehabilitacji, w związku z potrzebami osób niepełnosprawnych, z wyjątkiem rozbiórki tych obiektów,”

b) ust. 3 otrzymuje brzmienie:

„3. Minister właściwy do spraw zabezpieczenia społecznego określi, w drodze rozporządzenia, zadania samorządu województwa, które mogą być dofinansowane ze środków Funduszu oraz warunki i tryb dofinansowywania robót budowlanych, o których mowa w ust. 1 pkt 5, mając na względzie potrzeby w zakresie realizacji zadań na rzecz osób niepełnosprawnych.”;

11) w art. 35a w ust. 1 pkt 1 otrzymuje brzmienie:

„1) opracowywanie i realizacja, zgodnych z powiatową strategią integracji i polityki społecznej, powiatowych programów działań na rzecz osób niepełnosprawnych w zakresie:

a) rehabilitacji społecznej,

b) rehabilitacji zawodowej i zatrudniania,

c) przestrzegania praw osób niepełnosprawnych,”;

12) w art. 47:

a) ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Środki Funduszu, w wysokości do 30% wydatków, przeznacza się na:

- 1) realizację działań wyrównujących różnice między regionami, w szczególności w jednostkach samorządu terytorialnego, na terenie których stopa bezrobocia jest wyższa niż 110% średniej stopy bezrobocia w kraju lub nie utworzono warsztatu terapii zajęciowej albo zakładu aktywności zawodowej,
- 2) realizację programów wspieranych ze środków pomocowych Unii Europejskiej na rzecz osób niepełnosprawnych przewidzianych do wdrożenia w danym roku,
- 3) dofinansowanie zadań wynikających z programów rządowych, w tym ukierunkowanych na rozwój zasobów ludzkich oraz przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu osób niepełnosprawnych,
- 4) zadania inne niż wymienione w ustawie:
 - a) programy zatwierdzone przez Radę Nadzorczą, służące rehabilitacji społecznej i zawodowej, w szczególności adresowane do osób niepełnosprawnych, w tym dzieci niepełnosprawnych,
 - b) finansowanie w części lub całości badań, ekspertyz i analiz dotyczących rehabilitacji zawodowej i społecznej.”

b) po ust. 1 dodaje się ust. 1a w brzmieniu:

„1a. W celu realizacji zadań, o których mowa w ust. 1 pkt 2, Fundusz może udzielać dotacji, pożyczek oraz finansować

odsetki od kredytów udzielonych projektodawcom na realizację programów. Warunki korzystania z tych form pomocy będą określać umowy zawarte przez Fundusz z realizatorami programów.”;

13) po art. 68a dodaje się art. 68b w brzmieniu:

„Art. 68b. W 2004 r. zadanie, o którym mowa w art. 26a, może zostać sfinansowane ze środków Funduszu, poza dotacją celową z budżetu państwa, do wysokości 45% środków zapewniających jego realizację.”.

Art. 2. Przepisy wykonawcze wydane na podstawie art. 35 ust. 3 ustawy, o której mowa w art. 1, zachowują moc do czasu wejścia w życie przepisów wykonawczych wydanych na podstawie art. 35 ust. 3 w brzmieniu nadanym art. 1 pkt 10 lit. b niniejszej ustawy, nie dłużej niż do dnia 30 września 2004 r.

Art. 3. Ustawa wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2004 r.

¹⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 1997 r. Nr 160, poz. 1082, z 1998 r. Nr 99, poz. 628, Nr 106, poz. 668, Nr 137, poz. 887, Nr 156, poz. 1019 i Nr 162, poz. 1118 i 1126, z 1999 r. Nr 49, poz. 486, Nr 90, poz. 1001, Nr 95, poz. 1101 i Nr 111, poz. 1280, z 2000 r. Nr 48, poz. 550 i Nr 119, poz. 1249, z 2001 r. Nr 39, poz. 459, Nr 100, poz. 1080, Nr 125, poz. 1368, Nr 129, poz. 1444 i Nr 154, poz. 1792 i 1800, z 2002 r. Nr 169, poz. 1387, Nr 200, poz. 1679 i 1683 i Nr 241, poz. 2074 oraz z 2003 r. Nr 7, poz. 79 i Nr 90, poz. 844.

²⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2000 r. Nr 109, poz. 1157 i Nr 120, poz. 1268, z 2001 r. Nr 5, poz. 42, Nr 100, poz. 1085, Nr 110, poz. 1190, Nr 115, poz. 1229, Nr 129, poz. 1439 i Nr 154, poz. 1800, z 2002 r. Nr 74, poz. 676 oraz z 2003 r. Nr 80, poz. 718.

U Z A S A D N I E N I E

Celem projektowanej ustawy jest zracjonalizowanie wydatków publicznych w związku z trudną sytuacją finansów publicznych i koniecznością ograniczenia deficytu budżetowego.

Proponowane zmiany w ustawie o zmianie ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych to m.in.:

- 1) dodanie w art. 13 w ust. 1 ustawy warunku, aby wskazana w nim osoba niepełnosprawna nie osiągnęła wieku emerytalnego, ma na celu wprowadzenie dodatkowego kryterium racjonalnego gospodarowania środkami Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych. Ponadto zmiana ta zapewni jednolitość stosowanych zasad, gdyż kryterium nieosiągnięcia wieku emerytalnego wprowadzono już w art. 11 i odpowiednio art. 12 ustawy,
- 2) doprecyzowanie treści art. 22 ustawy wyjaśni ewentualne wątpliwości interpretacyjne i pozwoli na uzyskanie przez Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych środków niezbędnych do realizacji zadania, o którym mowa w art. 26a ustawy,
- 3) w art. 25 w ust. 3a w zdaniu wstępnym po wyrazach „co najmniej 6%” dodano przecinek, co także zwiększa precyzję przepisu,
- 4) zmiany art. 26a-c mają na celu doprecyzowanie wchodzących w życie dnia 1 stycznia 2004 r. przepisów dotyczących dofinansowań do wynagrodzeń osób niepełnosprawnych:
 - a) zmiana art. 26a ust. 1 ustawy wpisuje się w szereg zmian mających na celu wspieranie ze środków publicznych rehabilitacji zawodowej, aktywizacji i zatrudniania osób niepełnosprawnych, które nie osiągnęły wieku emerytalnego,
 - b) wprowadzenie przepisu art. 26a ust. 1a ustawy oraz zmiana ust. 2 w tym artykule mają na celu bardziej jednoznaczne określenie kręgu pracodawców, których miałyby dotyczyć uprawnienie do uzyskania dofinansowania do

wynagrodzeń osób niepełnosprawnych oraz wyraźne wyłączenie z tego kręgu pracodawców zapewniających co najmniej 25-etatowe zatrudnienie ogółem, a nieosiągających 6-procentowego wskaźnika zatrudnienia osób niepełnosprawnych,

- c) dodanie ust. 1a w art. 26b ma na celu jasne określenie zasad ustalania wskaźników i stanów zatrudnienia w celu ustalenia, czy i w jakim zakresie pracodawca jest uprawniony do otrzymania dofinansowania do wynagrodzeń osób niepełnosprawnych. Wskazanie jako właściwych w tym zakresie przepisów art. 21 ust. 1 i 5 oraz art. 28 ust. 3 ustawy ma na celu objęcie dofinansowaniem wynagrodzeń niepełnosprawnych pracowników, a także wykonawców pracy nakładczej w zakładach pracy chronionej niepełnosprawnych. Ponadto odwołanie się do art. 21 ust. 5 ustawy przy ustalaniu wskaźników i stanu zatrudnienia do celów realizacji zadania, o którym mowa w art. 26a-c, ma na celu wyraźne wskazanie zamkniętego katalogu wyłączeń pełnosprawnych pracowników, o których mowa w tym przepisie, ze stanu zatrudnienia ogółem przy ustalaniu wskaźników zatrudnienia,
- d) zmiana w art. 26c ust. 1 ustawy pozwoli Państwowemu Funduszowi Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych na większą organizacyjną elastyczność w realizacji zadania, o którym mowa w art. 26a-c ustawy,
- e) konieczność dodania przepisów ust. 4a i 4b w art. 26c ustawy wynika z potrzeby zagwarantowania prawidłowej realizacji przepisów dotyczących dofinansowań do wynagrodzeń osób niepełnosprawnych, o których mowa w art. 26a-c ustawy. Zaproponowano m.in., z uwagi na publicznoprawny stosunek łączący strony, aby w przypadku niezgodnienia przez PFRON i pracodawcę salda dofinansowania w terminie do połowy miesiąca następującego po miesiącu złożenia wniosku Fundusz wydawał decyzję o odmowie wypłaty dofinansowania z uwagi na niezgodnienie salda. Od decyzji służyłoby – stosownie do mających w tym zakresie zastosowanie przepisów Kodeksu postępowania administracyjnego – odwołanie do ministra właściwego do spraw zabezpieczenia społecznego. Przyjęcie tego rozwiązania przyczyniłoby się do pełnej realizacji celu zadania oraz określenia i ograniczenia okresu uzgodnienia salda, umożliwiając skuteczną weryfikację prawidłowości i skuteczności

realizacji uprawnienia pracodawców do otrzymania dofinansowania (przede wszystkim przez Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej, który nadzoruje Fundusz, oraz przez Naczelnny Sąd Administracyjny),

- 5) propozycja zmiany art. 31 ust. 1 pkt 2 ustawy wynika stąd, że brak jest dostatecznego uzasadnienia do generalnego, ustawowego zwolnienia pracodawców prowadzących zakłady pracy chronionej lub zakłady aktywności zawodowej z opłat o charakterze sankcyjnym, a więc tych, które w założeniu mają stanowić dla pracodawcy dolegliwość związaną ze zwłoką w terminowym wykonaniu obowiązków wynikających z przepisów prawa,
- 6) celem zmiany art. 33 ust. 2 pkt 5 ustawy jest to, aby każde zbycie środka trwałego zakupionego ze środków zakładowego funduszu rehabilitacji osób niepełnosprawnych powodowało powstanie obowiązku wpłacenia na ten fundusz środków pochodzących ze sprzedaży tego środka, w części niezamortyzowanej. Zasadne jest wprowadzenie tego obowiązku w odniesieniu do wszystkich rodzajów zbycia środków trwałych, a nie ograniczanie jedynie do sprzedaży, tym bardziej, że pracodawcy mogą unikać sprzedaży tych środków, stosując inne formy zbycia,
- 7) zmiana polegająca na wprowadzeniu nowego brzmienia art. 35 ust. 1 pkt 1 i uchyleniu pkt 2 ma na celu zapewnienie spójności tego przepisu z przepisami ustawy z dnia 29 listopada 1990 r. o pomocy społecznej (tekst jednolity: Dz. U. z 1998 r. Nr 64, poz. 414, z późn. zm.). Zgodnie z art. 11b ust. 1 pkt 1 tej ustawy do zadań realizowanych przez samorząd województwa należy opracowywanie i realizacja wojewódzkiej strategii integracji i polityki społecznej obejmującej m.in. programy wyrównywania szans osób niepełnosprawnych i przeciwdziałania ich wykluczeniu społecznemu oraz pomocy w realizacji zadań na rzecz zatrudniania osób niepełnosprawnych,
 - a) natomiast zaproponowana zmiana art. 35 ust. 1 pkt 5 ustawy wynika z potrzeby dostosowania tego przepisu do przepisów ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane (tekst jednolity: Dz. U. z 2000 r. Nr 106, poz. 1126, z późn. zm.),
 - b) celem zmiany art. 35a ust. 1 pkt 1 ustawy jest zapewnienie spójności tego przepisu z przepisami ustawy z dnia 29 listopada 1990 r. o pomocy społecznej.

Na mocy art. 10a pkt 2 ustawy o pomocy społecznej do zadań realizowanych przez powiat należy opracowanie i realizacja powiatowej strategii integracji i polityki społecznej, obejmującej m.in. programy wspierania osób niepełnosprawnych, przeciwdziałania bezrobociu oraz aktywizacji lokalnego rynku pracy,

- 8) nowe brzmienie art. 47 ust. 1 ustawy ma umożliwić dofinansowanie ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych projektów realizowanych przy wsparciu środków Europejskiego Funduszu Społecznego oraz innych środków Unii Europejskiej przeznaczonych na realizację inicjatyw wspólnotowych. Projektowany przepis art. 47 ust. 1a ustawy wprowadza ścieżkę przekazywania środków Funduszu na powyższe cele, stanowiąc o formach prawnych ich przekazywania,
- 9) dodanie art. 68b, zapisanego w pkt 13 niniejszej ustawy, wprowadza możliwość częściowego finansowania ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych zadania polegającego na udzielaniu pracodawcom dofinansowania do wynagrodzeń osób niepełnosprawnych w pierwszym roku realizacji tego zadania. Rozwiązanie to jest konsekwencją zaproponowanej w projekcie ustawy budżetowej na 2004 r. wielkości dotacji (750 mln zł) dla Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych.

Proponuje się wejście w życie ustawy z dniem 1 stycznia 2004 r.

OCENA SKUTKÓW REGULACJI

1. Konsultacje społeczne

Projekt ustawy poddany został konsultacjom z partnerami społecznymi i zyskał ich negatywną opinię.

2. Wpływ aktu normatywnego na:

- a) sektor finansów publicznych, w tym budżet państwa i budżety jednostek samorządu terytorialnego

Przedstawione w projekcie rozwiązania spowodują ograniczenie wydatków budżetu państwa na dotacje dla PFRON-u z około 1 500 mln zł do 750 mln zł w roku 2004 r.,

b) rynek pracy

Wejście w życie ustawy nie spowoduje żadnych istotnych zmian na rynku pracy,

c) konkurencyjność wewnętrzną i zewnętrzną gospodarki

Wejście w życie ustawy nie będzie miało wpływu na konkurencyjność wewnętrzną i zewnętrzną gospodarki,

d) sytuację i rozwój regionalny

Wejście w życie ustawy nie spowoduje skutków dla sytuacji i rozwoju regionów.

**URZĄD
KOMITETU INTEGRACJI EUROPEJSKIEJ**

MINISTER

Prof. dr hab. Danuta Hübner

Min. DH- *321* /03/DPE/eb

Warszawa, *27.11.* 2003 r.

**Pan
Aleksander Proksa
Sekretarz Rady Ministrów**

Opinia o zgodności projektu ustawy o zmianie ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych, z prawem Unii Europejskiej, wyrażona na podstawie art. 2 ust. 1 pkt. 2 ustawy z dnia 8 sierpnia 1996 r. o Komitecie Integracji Europejskiej (Dz. U. Nr 106 poz. 49), przez Sekretarza Komitetu Integracji Europejskiej, Minister Danutę Hübner, działającą z upoważnienia Przewodniczącego Komitetu Integracji Europejskiej.

W związku z przedstawionym projektem ustawy o zmianie ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (pismo nr RM-10-194-03), pozwalam sobie wyrazić następującą opinię:

- I. Celem przedstawionego projektu nowelizacji ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 roku o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz.U. Nr 123, poz. 776 z 1998r. z późn. zm.), jest obniżenie wydatków publicznych w związku z trudną sytuacją finansów publicznych, poprzez szereg zmian w przepisach dotyczących form oraz wysokości wsparcia dla pracodawców zatrudniających osoby niepełnosprawne, jak również warunków korzystania ze związanych z nimi korzyści. Zaproponowane zmiany obejmują m.in. Art. 25 ust. 3a nowelizowanej ustawy, dotyczący finansowania kosztów osobowych pracownika niepełnosprawnego, ponoszonych przez pracodawcę spełniającego kwotowy wskaźnik zatrudnienia osób niepełnosprawnych, Art. 26a nowelizowanej ustawy, dotyczący dofinansowań do wynagrodzeń osób niepełnosprawnych oraz Art. 35 ust. 1 pkt 5 nowelizowanej ustawy, dotyczący dofinansowań robót budowlanych w obiektach służących rehabilitacji, w związku z potrzebami osób niepełnosprawnych.

- II. Należy zauważyć, iż zmiany przewidziane w ustawie o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych dotyczą form i wysokości wsparcia, które stanowią podstawę do udzielenia pomocy państwa, w rozumieniu art. 87 Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską i podlegają regulacji Rozporządzenia Komisji (WE) 2204/2002 z dnia 12 grudnia 2002 roku w sprawie stosowania Artykułów 87 i 88 Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską do pomocy państwa udzielanej przy zatrudnieniu (Dz. Urz. WE Nr L 337, 13.12.2002). W zamierzeniach ustawodawcy wspólnotowego, rozporządzenie powyższe porządkuje i kodyfikuje dotychczasowe wytyczne, wydawane przez Komisję Europejską w celach interpretacji wymogów traktatowych. Zakresem regulacji tego aktu wspólnotowego prawa pochodnego objęte zostały dwie grupy pracodawców, tj. pracodawcy zatrudniający osoby niepełnosprawne *in toto* oraz pracodawcy prowadzący zakłady pracy chronionej, w rozumieniu definicji sformułowanej w Art. 2 lit h tej regulacji, w odniesieniu do których określa dopuszczalne formy i wysokości udzielanego wsparcia finansowego, które – po spełnieniu określonych w rozporządzeniu warunków - może zostać wyłączone spod ogólnej procedury notyfikacji udzielanej pomocy. Rozporządzenie Komisji (WE) 2204/2002 zwalnia zatem państwa członkowskie od obowiązku zawiadamiania Komisji Europejskiej o udzielanej pomocy, pod warunkiem, że stosują one określone w rozporządzeniu instrumenty. Należy również mieć na uwadze fakt, iż ww. rozporządzenie przewiduje dopuszczalne limity kumulacji wysokości różnych form wsparcia finansowego, przyznawanego w oparciu o jego Art. 5 i 6. Rozporządzenie ułatwia zatem udzielanie przez państwa członkowskie pomocy finansowej dla pracodawców zatrudniających osoby niepełnosprawne oraz prowadzących zakłady pracy chronionej, w zakresie form i wysokości pomocy wskazanej w jego przepisach, nie powodując zarazem zamknięcia możliwości udzielania innych, niepowołanych w rozporządzeniu form pomocy państwa, np. dla pracodawców prowadzących zakłady pracy chronionej, którzy nie spełniają przesłanek definicji sformułowanej w Art. 2 lit h ww. regulacji, bądź pomocy przekraczającej wskazane w jego treści limity, pod warunkiem jednak uzyskania zgody Komisji Europejskiej (tj. na zasadach ogólnych).
- III. Wydaje się, iż realizacja powyższego rozróżnienia podmiotowego wymagać będzie niewątpliwie zmian legislacyjnych. Przepisy ustawy, zbieżne z wymogami rozporządzenia, powinny zostać notyfikowane Komisji Europejskiej jako program pomocowy. W pozostałym zakresie, ustawa stanowić powinna ramową podstawę do uzyskania pomocy państwa, której przyznanie uzależnione zostanie od pozytywnej oceny Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów oraz zgody Komisji Europejskiej. Niewątpliwie najbardziej czytelnym rozwiązaniem legislacyjnym, umożliwiającym uporządkowanie ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych w celu odzwierciedlenia nowego kształtu *acquis*, byłoby dokonanie podziału obowiązującej ustawy, w zakresie w

jakim reguluje ona kwestie dotyczące wsparcia finansowego dla pracodawców zatrudniających osoby niepełnosprawne, w tym pracodawców posiadających status zakładu pracy chronionej, na dwie części, tj. część dotyczącą pomocy notyfikowanej jako program pomocowy w rozumieniu Rozporządzenia Komisji (WE) 2204/2002 oraz część dotyczącą pomocy podlegającej notyfikacji indywidualnej i przysługującej wszystkim pracodawcom w odniesieniu do form, które nie zostały wskazane w rozporządzeniu bądź w odniesieniu do form i wysokości pomocy, które przekraczają wskaźniki bądź wybiegają poza katalog podmiotów, którym przysługuje pomoc państwa bez konieczności notyfikacji, w świetle rozporządzenia. Realizacja powyższego zobowiązania na obecnym etapie analizy Rozporządzenia Komisji (WE) 2204/2002 byłaby jednak przedwczesna ze względu na fakt, iż strona polska uzyskała w ramach programu *Stabilne zatrudnienie*, załączonego do Traktatu Akcesyjnego, akceptację dla szeregu form wsparcia finansowego dla pracodawców zatrudniających osoby niepełnosprawne przewidzianych w ustawie lecz nie wskazanych w rozporządzeniu (np. dla dofinansowania do wynagrodzeń osób niepełnosprawnych) oraz zamierza podjąć dalsze prace, zmierzające do uzyskania w ramach programu pomocowego akceptacji dla wyłączenia spod procedury notyfikacji indywidualnej wszelkich form pomocy przewidzianych ustawą. Wydaje się zatem, iż w przypadku wyrażenia przez Komisję Europejską akceptacji dla ww. programu, nowelizacja ustawy nie będzie konieczna.

- IV. Należy również zwrócić uwagę na fakt, iż Rozporządzenie Komisji (WE) 2204/2002 będzie obowiązywać w Polsce bezpośrednio w dniu akcesji, tj. nie będzie podlegać implementacji do prawa krajowego. Ww. akt wspólnotowego prawa pochodnego zwalniać będzie zatem z dnia akcesji część polskich pracodawców zatrudniających osoby niepełnosprawne z procedury notyfikacji udzielanej im pomocy. Jej szczegółowe formy i wysokości, których wartości maksymalne wskazane zostały w Art. 5 i 6 Rozporządzenia Komisji, określone będą natomiast bezpośrednio w ustawie o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych. W przypadku odrzucenia przez Komisję Europejską programu pomocowego, o którym mowa powyżej, pomoc wskazana w danym przepisie ustawy zwolniona będzie mocą Rozporządzenia Komisji (WE) 2204/2002 z obowiązku notyfikacji w odniesieniu do niektórych pracodawców – w odniesieniu do pozostałej grupy pracodawców będzie mu natomiast podlegać.
- V. Reasumując powyższe uwagi należy stwierdzić, iż przedstawiony projektu ustawy o zmianie ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych, dokonuje zmian m.in. w zakresie form oraz wysokości wsparcia dla pracodawców zatrudniających osoby niepełnosprawne, podlegających regulacji Rozporządzenia Komisji (WE) 2204/2002. W konsekwencji, powyższe formy i wysokości wsparcia, w celu stwierdzenia ich

pełnej zgodności z *acquis*, wymagać będą bądź włączenia ich do jednego z wymienionych powyżej programów pomocowych bądź też – po dniu akcesji - notyfikacji Komisji Europejskiej. Wyrażenie na obecnym etapie opinii pozytywnej do zaproponowanego brzmienia przedstawionego projektu ustawy nie oznacza zatem braku konieczności podjęcia działań legislacyjnych czy proceduralnych w przyszłości lecz wynika z aktualnego stanu prac i ustaleń dotyczących przyszłego stosowania Rozporządzenia Komisji (WE) 2204/2002 na gruncie nowelizowanej ustawy. Należy również zauważyć, iż ewentualne uwzględnienie zastrzeżeń, związanych z powyższą materią, na gruncie przedstawionego projektu, wykraczałoby poza cele stawiane tej regulacji przez projektodawcę.

VI. W konkluzji pozwalam sobie stwierdzić, iż przedstawiony projekt ustawy o zmianie ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych, jest zgodny z prawem Unii Europejskiej.

Z poważaniem,

Do uprzejmej wiadomości:

Pan Jerzy Hausner

Wiceprezes Rady Ministrów

Minister Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej